

FÜZESABONYI

A VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK TÁJÉKOZTATÓJA

Kedves olvasóink!

Füzesabony ebben az évben ünnepli városává avatásának 15. évfordulóját, melyet méltóképp szeretnénk megünnepelni. Magyarország Európai Unió taggá válása is országsszerte alkalmat ad központi ünnepekre, kiadványok megjelentetésére. A Füzesabonyi Híradó ebből az alkalomból több helytörténeti összeállítást közöl, melyet minden korosztály számára ajánlunk. Füzesabony a kettős alkalom kapcsán kezdi a városi ünnepsorozatát, április 30-án.

Füzesabony nevének eredetéről, névadójáról

Ha sokat gondolkodunk sem tudunk Heves megyéhez kötődően olyan személyről, aki magasabb pozíciót ért volna el, mint **Aba Sámuel**, településünk névadója. Ő egyenesen király volt, Magyarország sorrendben 3. királya. A krónikák szerint felesége a dicső Szent István királyunk húga volt, akitől fiai származtak...

Sokáig nem tudták differenciáltan megítélni személyét, királyságát, hiszen korlátozottan álltak rendelkezésre a hazai források is, a külföldi krónikákról nem is beszélve. Egy magas rangú vezető megítélése a mindenkorai politikai érdek függvénye volt. A politika szabta meg, hogy forrásokból mit domborítanak ki a történészek, esetleg mit hallgatnak el.

Aba Sámuel megítélése 1948-ban:

1948-ban, mikor a népi nemzeti eszményekre volt szükség, úgy jelent meg **Aba Sámuel**, mint a nemzeti önállósodás példaképe. Napjaink hivatalos történelemszemléletében pedig a népi nemzeti eszmények alakja, elsősorban a forráskutatások eredményeinek köszönhetően.

Először nézzük, milyen egyoldalúan írt a Heves Megyei Kalendárium 1948-as, jubileumi számában egy történész:

„Heves vármegye őstörténete mindjárt a honfoglalással kezdődik...

„Árpád vezér és övéi megindulván az Egur (Eger) vizéig jövének – úgymond a krónikás, aki hihetileg egri pap volt – és ott kunyhókat készítvén, több napig maradtak, s azon halmot, melyen a vezérnek leveles színt csináltak, Zenuholmúnak (Szihalom) nevezik, s táboruk az Ustoros (Ostoros) vizétől Puorozlou (Poroszló) váráig terjedt. Innen megindulva a Zogea (Zagyva) vizéig jövének és táborát ütének ezen folyó partján, a Tiszától a Mátra erdejéig, s meghódították a föld minden lakosait a

Köröstől a Zogea vizéig és Zepus (Szepes) erdőig. Akkor Árpád vezér a Mátra erdejében egy földet adott Edunak és Edumenek, ahol aztán unokájuk, Pata várat épített, kiknek nemzetségéből származott sok időmultával Sámuel király, kit kegyességéért **Obának** neveztek vala. (Anonymus, 32. feje.)

A hatalmas **Aba** – had, amely a Mátra alját kapta meg osztozkodáskor, ezen a területen még jó ideig folytatja az ősi pusztázó életmódot. Eleink csak nehezen tudtak

Aba Sámuel (990(?)–1044)

hozzáhajadzni az egyhelybenlakáshoz. Kompolt, Réde, Pata, Solymos, stb. **Aba** – nembeli familiák alapításai. Szintén Abák alapították az egykor híres abasári, kompolti, és veresmarti barátságárdákat is. Az első kettő bencés apátság, a veresmarti pálos zárda. Úgy elpusztultak persze, hogy kőkövön nem maradt.

A néphagyomány szerint a sári monostor

a falutól északra, attól negyedóránnyira állott; „prope Saar” „Sár mellett”, ahogy a régi krónikások mondják. Itt a szőlők közt még láthatók némi falmaradványok. Ennek kriptájában temették el **Aba Sámuel**, a harmadik magyar királyt.

Az ízléstelen abasári latin sírfelirat ráfogja **Aba** királyra, hogy zsarnok, kegyetlen uralkodó volt. De nem lehetett zsarnok, aki „megvetvén a nemeseket, mindig a parasztokkal, nem a nemesekkel fogott össze. Úgy gondolkozott ugyanis, hogy az uraknak mindenük közös a szolgálkkal.”

Ez a sírfelirat egy németlelkű főúrtól, a 250 évvel ezelőtt élt báró **Haller** generálistól származik. A nyakrajött németek szemében **Sámuel** király mindig szálla. A népies nemzeti politikája miatt gyűlölték. El is bukott a németekkel vívott küzdelemben, Ménfőnél, 1044-ben. A szerencsétlen csata után hű szolgálja, **Kaba**, tulajdon köpenyébe takarva a fejét, Hevesbe hozta vissza. Ágasvár alatt mély lyukat vájt a tari völgyi sziklába, abba tette jó ura fejét. Hát láss csudát, megeredt a holt szemek könnye, akár a záporosó, a fej pedig megszólalt: „Kaba fiam, örökké siratom szép magyar hazámat!” Akkor köd előtte, köd utána, elsikkadt a fej és elnyelte a kőszikla. A helyén azonban víz buggyant fel, a csevice forrásvíz, amely máig ott patakzik a tari völgyön. **Aba** király könnye forrásának tartja a szent hagyomány.

Aba Sámuel első vértanúja a nemzeti önállóság eszméjének.

Nem hiába fekszik Heves az ország közepén, a magyar szív itt dobogott mindig a leghevesebben!

Aba a modern történettudományban:

Más megítélést kap **Aba** személye az 1990-es évek történelemszemléletében. Ehhez **Kristó Gyula** és **Makk Ferenc** tanulmányait hívjuk segítségül:

Aba Sámuel családjáról **Anonymus** őrzött meg érdekes híradást. Eszerint amikor a honfoglaló magyarok a Körös és a Zagyva folyók, valamint a Mátra- és Szepes-erdők vidékén foglaltak területet, „Árpád vezér nagy földet adott **Ednek** és **Edöménnek** a Mátra-erdőben, ahol az unokájuk, **Pata** később várat épített. Az ő sarjadékukból származott hosszú idő után **Sámuel király** is, akit kegyességéért **Abának** hívnak.” **Anonymus** egyébként **Edet** és **Edömént** a hét kun vezér között szerepelteti, akik még Oroszországban meghódoltak a honfoglalásra induló **Álmos** vezér előtt, s a magyarokkal együtt vettek részt a Kárpát-medence elfoglalásában. Ez a tudósítás vegyesen őrzött meg hiteles és téves ele-
→

meket. Mindenekelőtt hiteles az a közlés, hogy **Aba** király második neve **Sámuel** volt. Az egész krónikairódalom a (hazai és a külföldi is) **Aba** néven ismeri ezt az uralkodót, egyedül **Anonymus** tudja, hogy voltaképpen **Sámuel** az igazi neve. Azt, hogy **Anonymus** e helyütt nem téved, hanem éppen nagyon pontos információval rendelkezik, az mutatja: **Aba** pénzein saját magát **Sámuel** királynak nevezte. Az **Aba** név eredetileg tiszteleti név volt, törökül apát jelent, utóbb nemzetségnévvé vált. A **Sámuel** név meglehetősen ritka Magyarországon a középkorban, s mivel héber eredetű, alkalmasint viselőjének zsidó vallására enged következtetni. Az már kétséges, hogy **Sámuel**nek volt-e **Pata** nevű elődje. Ugyan **Heves** megyében ma is léteznek **Gyöngyöspata** nevű helység, ahol régészeti ásatások eredményeként **Aba Sámuel** kora utáni (XI-XII. századi) földvár került elő, amelynek építője – ha az erősséget valóban **Abának** **Pata** nevű rokona emelte – **Aba** király utóda és nem előde volt. A legnagyobb valószínűség mellett szól, hogy egy **Pata** nevű személyt e **Pata** helynévből **Anonymus** keltett életre. Nyilvánvalóan téves a névtelen jegyző azon állítása, hogy **Ed**, és **Edömén** – valamint további öt vezértársuk – kun lett volna, hiszen a kunok (kománok, kipszakok) csak a XI. század második felében jelentek meg Európában. Teljesen légből kapottnak azonban ezt nem mondhatjuk. A XIV. századi krónika ugyanis a legendás hun király unokájának, a legendás **Csaba** királyfi fiainak teszi meg, akik **Csaba** királyfinak egy korezmi nővel kötött házasságából születtek. E krónika is úgy tudja, hogy az **Aba** nemzetség **Csabatól**, azaz **Edtől** és **Edöméntől** ered. Ami közös **Anonymus** és a XIV. századi krónika tudósításában, az az **Aba** nemzetség keleti eredete: a névtelen jegyzőnél olvasható kun és a krónika szerinti **korezmi** származás egyaránt keleti eredetre mutat. Márpedig mindössze egy olyan népesség volt, amelyik a honfoglalást megelőzően tömegesen csatlakozott a magyarsághoz, s ez a kazárok közül kiszakadt **kabar** etnikum.

Tudjuk, hogy a kazár uralkodó réteg valamikor a VIII-IX. században zsidó vallásra tért át. Valószínű, hogy **Sámuel** kazár származású, tehát **török** nyelvet beszélő család leszármazottja volt (maga az **Aba** név is törökül értelmezhető), amely család a kazárok közül kiválva a magyarokhoz csatlakozott, részt vett a honfoglalásban, szállásterületet nyert a **Kárpát-medencében**, tehát osztozott a magyar előkelők sorsában, de török nyelvét és **zsidó** vallását egészen a XI. század elejéig megtartotta. A kabarokról tudjuk, hogy eredetileg három törzset alkottak, de a X. században a magyarok e három törzset már egy törzzsé egyesítették, s **Bíborbanszületett Konstantin** bizánci császár szerint 950 táján a kabar törzs élén egy fejedelem állt. Kevés kétség

lehet a tekintetben, hogy a fejedelem (törzsfő) **Sámuel** egyik őse lehetett, amint **Sámuel** is kazár eredetű kabar törzsi vezetőnek tekinthető. Törzsének szállásterülete két adat egybevetéséből állapítható meg. **Anonymus** szerint **Ed** és **Edömén** a **Mátrában** kaptak birtokot, s az **Aba** nem-

Aba Sámuel katonái elűzik a koronáját kezében tartó Péter királyt.

zetség egyik (képzelt ?) ősevel, **Patával** itt építtetett várat, a XIV. századi krónika pedig úgy tudja, hogy **Sámuel** király monostora a mai **Abasáron** állt. Ha ehhez hozzátesszük, hogy a XIII-XIV. századból ismert **Aba** nemzetség birtokai ugyanezen a vidéken terültek el, kétségtelenek tekinthető: a **kabar** törzs, amelynek élén a XI. század elején **Sámuel** állt, a **Mátra** tágabb környezetében élt.

Sámuel születési idejét nem ismerjük. 1005-1010 körül mindenestre már **kabar** törzsfőnek kellett lennie, hiszen ekkortájt vette feleségül **István** király egyik később született testvérét. Ha ugyanis **Sámuel** nem lett volna a **kabar** népesség vezetője, **István** aligha öhozzá adta volna hűgát nőül. **István** e frigy kikovácsolásával – ugyanúgy, mint másik hűgának ekkortájt létrejött **velencei** házasságával – politikai érdekeket szolgált. Ennek révén érte el, hogy a **kabar** törzs vezetője, illetve az egész **kabar** népesség (amelynek folytatását a **palócságban** látjuk) a szövetségese lett. Nyilván e házasság feltétele volt, hogy **Sámuel**, feladva **zsidó** vallását, térjen át a keresztény hitre. Miután ez megtörtént, semmi nem állt útjában annak, hogy a **kabar** tömegek is felvegyék a kereszténységet, és létrejöjjön a **kabar** törzs szállásterületén az egri püspökség. Ha ennek időpontjául 1009-et jelöljük meg, ez **Sámuel** házassága és keresztény hitre térése dátumát is megadja; mindezeknek kevéssel 1009 előtt kellett történniük. Ekkor alapíthatta **Sámuel** az

írott forrásból ismert **sári** (abasári), valamint a mai napig fennmaradt (de korai írott forrásban nem szereplő) **feldebrői** kolostort. Ezekkel az alapításokkal félreérthetetlenül tanújelét adta annak, hogy – legalábbis formálisan – megbékélt a keresztény vallással. E friggyel **Sámuel** elkerülte azt, hogy fegyveresen kelljen megmérkőznie a **Kárpát-medencei** tényleges uralomért harcoló **Istvánnal**, azaz kitért az összecsapás elől. Ennek az volt az ára, hogy fel kellett adnia törzsfői méltóságát. Viszonzásképpen bekerült **István** udvarába, vagyis tagja lett az országos politikát irányító legszűkebb tanácsadói testületnek, ahol mint a király rokona, kiváltképp nagy súllyal rendelkezhetett. Ráadásul **István** udvara **ispánjává**, a későbbi **nádori** méltóság megfelelőjévé tette meg. A **zsidó** vallású, ám jobbára pogány alattvalóknak parancsoló **Sámuel** így egy keresztény király udvar vezető tisztviselője lett. **István** azonban maga is érezhette, hogy **Sámuel** igazodása a keresztény hithez felszínes és külsődleges, politikai érdekből; a felszínen maradás érdekében tett lépés lehetett. Ezért **Imre** fiának tragikus halála után nem **Sámuel** jelölte utódául, hanem a minden szempontból meggyőződéses keresztény **Pétert**, jóllehet **Imre** halálának évében, 1031-ben **Péter** még csak húszéves ifjú volt, **Sámuel** pedig jóval túl a negyvenen; akinek **István** hűgával kötött házasságából számos gyermeke (köztük több fia) született. **Péter** viszont ekkor még bizonyosan nőtlen és gyermektelen volt.

Minden jel arra mutat, hogy **Péter** első uralma idején, 1038-41 között, amikor **István** trónjának örököseként erőteljesen megváltoztatta az udvar összetételét, kivette onnan mindazokat, akik nem hozzá hasonló gyorsasággal akartak előrehaladni a kereszténység terjesztésének és a feudális állam erősítésének útján, **Sámuel** e tisztogatás áldozatául esett, kikerült a hatalom gyakorlóinak szűk köréből, sértett emberé vált. Amint **Péter** elmenekült az országból, azaz 1041-ben, a magyarok **Aba Sámuel** ültették a trónra. Van olyan forrásunk, amely kifejezetten **Aba** tevékeny szerepét hangoztatja **Péter** elűzésében.

Sámuel alig három évet töltött a királyi trónon. Első dolga volt, hogy fellépett **Péter** király támogatói ellen, közülük sokakat megöletett vagy megkínóztatott. Ez arra mutat, hogy politikai elkülönbségen túl személyes bosszú is sarkallta **Péter**et, illetve annak kegyencei ellen. **Aba Sámuel** visszavonta a **Péter** király által hozott törvényeket, sőt még azt az adót is eltörölte, amelynek kivétele **Istvántól** származott, s amelyet **Péter** alatt is szedtek. Ez utóbbi intézkedések **Aba Sámuel** országlásának társadalmi bázisára vetnek fényt. Nyilván azért helyezte hatályon kívül **Péter** – egyébként **István** jogalkotásánál bizonyosan szigorúbb – törvényeit valamint azért semmisített meg mindenféle adókvétést, mert ezek sértették az őt támogató társadalmi

csoportok érdekeit. A XIV. századi krónika szerint Aba a nemeseket lenézte, és mindig a parasztokkal és a nemtelenekkel tartott közösséget, állandóan a parasztokkal étkezett, lovagolt és társalgott. Azt is szemére veti e krónika Abának, hogy úgy vélte: minden közös az urak és a szolgák között. Bár e vélekedés éppenséggel egybeesik az őskeresztény vagyonközösség elveivel, de a megfélemlés merőben véletlenszerű. Aba Sámuelről mi sem állt távolabb, mint a Biblia szellemében cselekedni. Ő a még le nem süllyesztett, szabad állapotú szegény népesség érdekeit tartotta mindenekelőtt fontosnak, azét a réteget, amelyet István kezdett adóztatni, s amelynek helyzetén Péter szigorú törvényei és adóztatása tovább rontottak. E néptömeg nem kis részben pogány érzelmű volt, de sorikat gyarapították és erőiket növelték azok a bogumil **eretnekek**, akik a Balkánról, bolgár területekről vándoroltak vagy menekültek Magyarországra.

Aba Sámuel már trónra lépése pillanatában világosan látta, hogy uralma attól függ, megegyezésre tud-e jutni a Péter visszahelyezése érdekében fáradozó német uralkodóval, III. Henrikkel. 1043-ban – kétévi fegyveres csetepaté után – végre békét kötött Henrikkel, igaz megalázó feltételekkel, hiszen a Lajta és Morava folyók vidékén területekről mondott le a **németek** javára, s még hadisarcot is kellett fizetnie. Miután nyugat felől – ha csak átmenetileg is – biztonságban érezhette magát, bent az országban mindinkább kimutatta foga fehérét. Gellért püspök ekkortájt írott teológiai munkájában amiatt kesereg, hogy egyesek – nem nevezi meg őket, de bizonyosan Abára és híveire gondol – az egyház erejének és tekintélyének meggyengítésén fáradoznak. Mivel azonban adók nélkül Aba sem tudott meglenni (hiszen például csak III. Henriknek a béke fejében igen nagy összegű aranyat kellett fizetnie), elsősorban az egyháztól szerette volna a szükséges pénzt megszerezni. Megadóztatta ezért a püspököket, és visszakövetelte az egyházaknak juttatott adományokat. Van olyan nyugati forrásunk, amely szerint a **pápa** Abát híveivel együtt **kiközösítette** az egyházból. Végül soron Aba Sámuel célja az volt, hogy leépítse a magyarországi államot, és aláássa az egyházat. Uralma tehát egyértelműen visszalépés a feudális viszonyok kiépülésének lényegében Istvánnal kezdődő és Péter által felgyorsult folyamatában. A magántulajdon elvének elutasításával, a társadalom rétegeit elválasztó korlátok lerombolásának kísérletével Aba tanújelét adta, hogy eszménye éppen az a szabad elemeket tömörítő törzsi társadalom, amelynek megszüntetéséért közvetlen király elődei nem keveset fáradoztak.

Sámuel azonban ugyanúgy zsarnok király volt, mint Péter. Könyörtelenül félreállította mindazokat, akik nem követték

politikai irányvonalát. A **kortárs német** szerző egész bűnlajstromot olvas Aba a „hamis király, az esküszegő, álnok, gyilkos, és hazug” uralkodó fejére: „rablásokat vitt véghez, gyilkosságokat követett el, sok bűnt cselekedett, megtagadta az igazságot, megsértette a törvény jogát, ártatlan nemeseket vakítottat meg, ölt, szörnyű zsarnokságot gyakorolt, úgy, hogy maga a föld kiált fel gonoszága miatt...” (Gericus József fordítása)

Összecseng ezzel az, amit a hazai forrásban, **Gellért püspök** életirataiban olvashatunk: „Aba uralkodása alatt, mint a próféta mondja: „vérontás vérontást ért”, azaz bűnt követett. Mert a nagybőjt szent napjaiban nem átalotta tanácsának legtisztább embereit, mint barmokat vagy okatlan állatokat bottal és husángokkal agyonveretni.” (Szabó Flóris fordítása) Emiatt Gellért nem is volt hajlandó elvégezni Aba ünnepi (húsvéti) **koronázását**, s megjövendölte hamarosan bekövetkezendő bukását. Talán Gellértnek ekkor már tudomása volt arról, hogy mozgolódás támadt Aba ellen, s az uralmával elégedetlen előkelők, akiket sértett az, hogy a király a parasztokat és a nemteleneket előnyben részesítette velük szemben, III. Henrik segítségét kérték. Henriket az is tüzelte, hogy Aba nem teljesítette az előző évben kötött béke egyes pontjait. Ezért hajlott a magyarok kérésére, és 1044-ben magyarországi hadjáratra indult. Az összecsapásra a Győrhez közeli Ménfőnél került sor, itt Aba árulás révén is meggyengült serege vereséget szenvedett. A német uralkodó zsákmánya lett Aba aranyozott lándzsája és koronája is. A király feleségével és fiaival kelet felé menekült. További sorsáról eltérő híreink vannak. Német kútfők szerint ellenségei kezére került, majd a németek és Péter magyarjai közös ítélete alapján kivégezték. A **XIV. századi krónika szerint** viszont egészen a Tisza vidékéig eljutott, ott azonban egy faluban megölték olyan magyarok, akiknek ártott uralkodása alatt. Ugyancsak e forrásból értesülünk arról, hogy e falu melletti templomban temették el. Néhány évvel később azonban felnyitották a sírt, szemfüdele és ruhái épek voltak, sebhelei pedig begyógyultak. Akkor temették el saját sári monostorában.

A krónikában megőrzött történet arra mutat: utóbb voltak olyanok, feltehetően a nép egyszerű fiai közül, akik kegyelettel emlékeztek vissza Abára, s az egyház által elítélt és talán kiátkozott uralkodót a maguk egyszerű módján szinte szentté avatták.

Aba Sámuel özvegyének és fiainak további sorsáról nincsenek hitelt érdemlő tudósítások. Az roppant valószínű, hogy e **fiúk leszármazottai** a később feltűnő Aba nemzetség tagjai, akik ugyan királyt többé nem adtak Magyarországnak, viszont a Mátra vidékén szinte királyi hatalomra szert tett nagyurat nem is egyet.

Hol halt meg Aba Sámuel, hol temették el?

Történész berkekben többségében elfogadott álláspont – volt, és ma is az –, hogy a menekülő Aba Sámuel királyt **Abony** falunál ölték meg. A krónikák szerint e falu melletti templomban temették el.

Ebben az időben a mai Füzesabony már lehetett az egri püspökség birtoka, de lehetett Aba birtoka is. Mindenesetre az biztos, hogy az 1040-es években a mai település közigazgatási területén több kis Árpád-kori falu állt: **Obon, Dezmaszykszou, Kerezthusfeulde, Endred, Buda** (Abony, Pusztaszikszó, Keresztesföldje, Endréd, Buda).

Füzesabony területén lévő kis falvak nevének első írásos említése 1261-es oklevélből származik, ekkortól van bizonyítékunk, hogy az egri püspökség településeihez tartoztak. Korábbi időszakból csak Szikszó esetében van okleveles bizonyíték. Szabó János Győző feltételezi, hogy Füzesabony csak a 13. századtól tartozott az Egri völgy püspöki birtokaihoz, ami összefügg azzal, hogy az Egri völgy ugyanezen századtól külön egyházközséget (esperesség) alkotott.

Másrészt felhívja a figyelmet arra, hogy a korábbi századokban Füzesabony (Obon faluja) eredetileg a hevesi vár birtokában lehetett. Ezért nem tartja véletlennek, hogy a hevesi esperesség központja (Heves) templomának és Füzesabony templomának

névadója (titulusa) ugyanaz: Keresztelő Szent János. (In. Rátkai István: Füzesabony településtörténete, 16.p.)

A kíváncsiság felcsigázása után nézzük meg részletesebben, hogy mit tudunk Aba halála és temetése körülményeiről! Mit írnak a források, hogyan gondolkodnak a történészek?

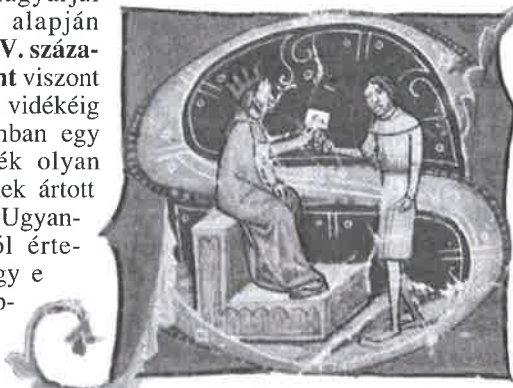
Balázs Ferenc – Szederkényi Nándor: Heves várme-

gye története alapján:

Aba Samu

Cselekedete és megítélése

Valamint hazánk úgy megyénk történetében is nevezetes szerep jutott Aba Samunak, ki mint Pata kun vezér unokája vagy dédunokája, mint sz. István király sógora, az ország nádora és később kirá-

Aba király követe a béke érdekében írt levelet ad át a német császárnak.

lya, mint megyénk előkelő nagybirtokosa és őse ama nagy nemzetségnek, mely azután az ő neve alatt - de genere Aba - szerepelt, ezen szerencsés nemzetségi összekötéseinek fogva nagy befolyással bírt a közügyek elintézésében.

Ő még talán nádor korában Gyöngyös vidékén **Sáron** sz. Benedekrendű szerzetesek részére monostort és apátságot alapított, és mint király a Mátra vidékén várispánságot állított, s azt az Újvárihoz kapcsolta, mely azután közönségesen csak újvári-nak s az ő nevére okleveleinkben többször aba-újvári-nak is neveztetett; eszerint méltán foglal helyet megyénk történetében, melyben tényezőleg szerepelt, habár sajnos, hogy a történelem csak szomorú emlékeztetőt tartotta fenn; mert nemcsak a külföldi, hanem a hazai történetírók, s évkönyvek is megrójják és elítélik őt. Régibb hazai történetíróink közül csak Névtelen Jegyzőnk nyilatkozik róla kedvezőleg, megemlítvén az ő kegyességét, a miért **Abá**-nak vagy **Atyá**-nak nevezetett; de a többiek, keményebben vagy gyengébben majd mind megrójják őt. Leginkább megrójják őt a külföldi, különösen a német történetírók, kik ellenséges indulattal viseltetvén nemzetünk iránt, ezen ellenszenvüket rá is átvitték, hogy kedvezzenek Henriknek és a németeknek, kik a hozzájuk menekült Péter királyt pártfogásukba vették, az ő érdekében Abával hadat viseltek. Hazai történetíróink más szempontból tekintik és ítélik meg az ő eljárását és viselt dolgait, de ezek sem igen kedveznek neki.

Igaz ugyan, hogy a ménfői csatát árulás folytán vesztette el, mivel seregének egy része a csata folyamában elhanyagolva zászlóit és fegyvereit, az ellenfélhez pártolt s ez által a csata rendjét megzavarta és kimenetelét meghiusította. De ez is inkább elene, mint mellette bizonyít; mivel azt mutatja, hogy ő nem igen igazolható eljárásával hadseregének jelentékeny részét, különösen az előkelő nemességet magától elidegenítette, s igen természetes, hogy ezek az alkalmat felhasználták az ő megbuktatására, hogy tőle szabadulhassanak.

Nemely újabb íróink, mint Székér Joákim, ¹⁾ Holéczy Mihály, ²⁾ Márky Sándor ³⁾ és Kandra Kabos ⁴⁾ mentegetik, sőt még dicsérik is őt. Különösen Kandra Kabos több történelmi adatot és érvel hoz fel az ő mentségére és ismertetésére hazánk akkori válságos helyzetének, melynek ő áldozatul esett, amik ugyan több szempontból figyelmet érdemelnek; de nézetünk szerint nem eléggé indokoltak arra, hogy őt, a történelem ítélőszéke előtt igazolják ama vádak ellen, melyek ellene fel vannak hozva.

Nem szándékunk itt felhozni s ismételni ama vádak, melyekkel történetíróink őt illetik, úgy is fel vannak azok hozva s indokolva hazánk történelmében. Hanem ezek ellenébe némi mentségül talán felemlíthetni: hogy ő a nemzet megtérítésében sz. István királlyal közreműködött, s a

kereszténység terjesztésére megyéjében, Sáron, monostort és apátságot állított, Péter és a németek ellen a nemzet szabadsága s az ország függetlensége mellett küzdött és egy nagy nemzetséget alapított, mely az ő nevezete alatt több ágakra oszlott, melyeknek ivadéai országos tisztségeket viseltek és történelmünkben dicséretesen szerepeltek. Ezek ugyan nem ellensúlyozzák az ellene felhozott vádak, de azoknak élét s a történelmi ítélet szigorát valamennyire talán mégis mérséklék, de hogy mit és mennyit nyomnak a mérlegben, az ő mentségére, azt itt nem vizsgáljuk, hanem a t. olvasók ítéletére bizzuk.

A ménfői csata 1044. július 5.

III. Henrik német császár győzelme Aba Sámuel felett.

Jobbról a németek - balról Abáék. A miniatúra keretét áttörve magasan lobog a német sassal díszített győztes zászló. Jobboldalt az oltárra helyezett kereszt előtt a császár térdel, mezítláb, szőrcsuhában ad hálát a győzelemért.

Előtérben balról Aba király két kezével a földön heverő koronája felé nyúl, miközben egy katona kardját a szívébe szúrja.

De lássuk már az ő küzdelmének szomorú végét, vagyis az ő halála és temetése helyét, ami nemcsak történelmi, hanem helyirati tekintetben is figyelmet érdemel, és tájékozással szolgál megyénk azon vidéke földírtának felvilágosítására, hol ezek történtek.

Aba Sámuel halála és temetése:

Aba megmenekülvén a ménfői szerencsétlen csatából, sietett Tisza felé saját megyéjébe, hogy ott párthíveinek különösen kunjainak segítségével ismét sereget gyűjtson, újabb ellenállásra készüljön; de **Füzes-Abonyon** vagy annak közelében megöletett az ellenpárt felei által, kiknek rokonait Csanádon kihallgatás nélkül, és minden bírói eljárás mellőzésével irgalmatlanul leölette s az abonyi egyházban ideiglenesen eltemettetett. Évkönyveink és régi történetíróink többféle alakban említik e gyilkosság helyét: különösen **Kézay Simon** így ír:

... in villa quadam Scrobe veteri, ab Hungris, quibus regnans nocuerat, iugulatur et iuxta quamdam Ecclesiam sepelitur. Így ír és így nevezi e helyet Thuróczy és a

Budai Krónika is. A Dubiczai Krónika pedig így: Aba vero rex denictus fugit nersus Tysciam, et in villa quadam in **Scoobe veteri** ab hungaris .. crudeliter iugulatur. Bonfin: Vico **Scoobe** nomen erat. Nadányi in Floro Hungarico: .. ipse Rex fuga tentata **apud villam Shoebae** sat.

Már most nyomozzuk ezeket a többféle elnevezéseket, s az Aba gyilkosságának ezek által jelentett helyét.

Némelyek a **Scoobe** vagy Szobé-t Csabá-ra magyarázzák, különösen így ír Pettő Gergely; ide vonatkozólag:

Aba **Chabai** (csabai) majorban megöletik. 5) Őt írónk többen követik, követi még Horváth Mihály is, ki

szintén így ír Abáról, hogy ő honi krónikáink szerint Csabán a magyar urak által elfogatván lefejeztetett. ⁶⁾ Csaba néven ugyan több helységünk van, de ezek mind távol esnek attól a vidéktől, hol Abát az ő szomorú sorsa utol érte, és semmi nyoma annak, hogy Füzes-Abony tájékán ily nevű helység lett volna.

Közelebb látszanak járni a valósághoz, kik a **Scoobe** névben a **Szohobe** vagy **Sohoda** nevet vélik rejleni, kiknek vélekedése szerint a Szohobe névből alakult némi változtatással a Szohoda név, mely néven az abonyi határnak, egy része, sőt magának Abonynak is egy utcája Szohoda - utcának neveztetik, eszerint Abony közelében állott egykor Szohobe vagy Szohoda nevű falucska vagy szállás, hol Aba megöletett. ⁷⁾

De úgy hisszük, hogy még jobban megközelítjük a történelmi valóságot a **Scrobs** latin névnek megfejtésével. Ugyanis Kézay, Thuróczy és a Budai Krónika egyhangúlag in Scrobe veteri néven említik azt a helyet, hol Aba megöletett, a Scrobs latin név pedig magyarul **Árkot** jelen. Íme ott van

Abony szomszédságában a Csörsz-árka nevű vonal, mely az abonyi határ mellett nyúlik el. Ezt az árkot krónikáink réginek mondják - in scrobe veteri - mivel az a hagyomány szerint a hunok vagy avarok műve volt, s azokról maradt fenn. Ezen árokban vagy helyesebben: ezen árok mellett vagy szélén állott a krónikáink által említett villa vagy kis falu vagy major, hol Aba megöletett s az ide közel eső abonyi egyház volt az, hova az ő teste temettetett. Itt e földirati kérdés bővebb felvilágosítására még felhozhatjuk **Szabó Károlynak** ide vonatkozó vélekedését, mely szintén Abony mellett, mint Aba végzetes halálának helye mellett, szól. Ugyanis nevezett tudósunk az ő szomorú sorsát illetőleg így ír: Innen (a ménfői ütközetet érti) nagy bajjal szabadulván, járatlan utakon ismeretlenül bujdokolva a Tisza mellékére húzódott, hol a székvárosból jókor menekült nejével, gyermekeivel és rokonaival hí kunjai közt magát legbiztosabban érezhette. E helyett azonban a büntető nemezis támadt föl ellene, melyet vérengzésével önmaga idézett föl vesztére. A vérért szomjazó magyarok, kiknek rokonait kegyetlenül leölette volt, saját jószágán, a Mátra aljában, a Csörsz-árka közelében eső **Füzes-Abony** helységben, melynek neve is rá, mint egykori birtokosára, emlékeztet bennünket, megrohanták és meggyilkolták, a holttestét hívei a falu mellett álló egyházba temették.⁸⁾

E tudósunk Abonyt itt szorosabb vonatkozásba hozza Abával, s e helység nevét is, mely okleveleinkben csakugyan **Aban** néven van említve, tőle származtatja, mely szerinte Aba birtoka is volt. De ennek ellene mond IV. Béla király adománylevele, mely szerint Aban az egri püspökség birtoka volt, melyet még sz. István király adományozott volt a nevezett püspökségnek. Azonban lehet, hogy itt a püspöki birtok mellett Abának is volt birtoka a Csörsz-árka felé, mely későbbben csere vagy vétel útján a püspöki birtokhoz kapcsolattott s annak Abany nevet adott, s így keletkezhetett e helységnek állítólagos Abany neve, ha e név csakugyan vonatkozásba hozható Aba király nevével. De mellőzve ezen helység nevének és régibb birtokosának nyomozását, már azok is, a miket ide vonatkozólag felhozánk, eléggé igazolják azon állításunkat, hogy Aba király a mai Füzes-Abanyon vagy annak közelében öletett meg.

Kandra Kabos barátunk ugyan az ő halála vagy megöletése helyét **Abádon – Szalók-Abádon** – nyomozza, s azt az ottani határban levő Apa- vagy Aba-sírja nevű hellyel kapcsolatba hozza⁹⁾, pedig amint följebb kimutattuk ama helység nem a mi Abánkra, hanem Thonuz-oba vagy Tomaj-Aba besenyő vitézre vonatkozik, kinek az birtoka volt, ki ott meghalt és el is temettetett, maga az Apa- vagy Aba-sírja nevű hely Névtelen Jegyzőnk azon állítását igazolja, hogy a nevezett besenyő vitéz, mivel ősi hitéhez erősen ragaszkodott, ne-

jével együtt pogány szokás szerint abba a sírba temettetett, e hely neve tehát ama pogány temetkezés emlékeztetét tartja fenn.

Egy néhány év múlva, midőn Péter másodszori kiűzése után az Aba párthíveinek üldözése megszűnt, s a béke az országban helyreállott, eljövének az általa alapított sári monostor szerzetesei, testét a sírból kivették. **Sárra** vívék s ott királyt megillető tisztelettel saját egyházuk sírboltjába helyezték. Krónikáink megemlítik, hogy midőn testét a sírból kivették, szemfödélét és ruháit épeknek és sebhelyeit begyógyulva találták.

Minthogy az ő teste Abonyból Sárra vitézt s az ottani monostor sírboltjába temettetett, ennek folytán későbbben azon álhagyomány vagy monda kezdett a nép között terjesztetni, hogy Aba király tetemei Sáron a **Baldácsy-féle pinczében**, hol állítólag a monostor sírboltja volt, pihennek vagy porladoznak. S ezen álhagyomány terjesztésére, mely sokakat tévedésbe vitt, alkalmul szolgált az az ügyetlen és hazafiatlan felirat vagy sírvers, melyet báró **Haller Samu** tábornok 1773. táján, mint e pinczének akkori tulajdonosa, vésetett márványba, s állíttatott oda, melyet Gorove László a Tudományos Gyűjtemény 1830. V. füzetében közölt.

De valamint a felirat ügyetlen, hazafiatlan fogalmazása nem nagy dicséretére válik szerzőjének: úgy az a jelentéktelen, és mondhatni dísztelen pinczehelység, hova az illesztve van, sem felel meg a holtak iránti kegyeletnek s a királyi sírboltot megillető tiszteletnek. Azért Szabó Károly megrója az illetőnek itt követett eljárását és kellően czáfolja a népnek e felíratra támaszkodó hagyományát vagy alaptalan híresztelését, így írván ide vonatkozólag: Ezen nagyon is ujdon fölírat... a szakértő vizsgálat bizonyosan nem fogja arra a meggyőződésre bírni, hogy ezen dísztelen helyet Aba király sírhelyének elismerhesse. Valamint ugyanis az egész pinczében, úgy annak tornáczában sem fedezhető fel valami faragványnak vagy díszítvénynek legkisebb nyoma sem, mely csak sejteni is engedné, hogy itt valaha magyar királyi mausoleum lehetett; pedig a sári benedekrendű szerzetesekről föl sem lehet tenni, hogy egy magyar király tetemét kibeen monostoruk alapítóját és jötevőjét tisztelték, ne illő díszű helyen temették volna el. A helybeli nép ugyan most azt beszéli, hogy a sári monostor azon a szikla dombon állott, mely alatt a leírt pincze terül el, sőt némelyek ezen domb szűk, egyenetlen fölületén az alapfalak romjait is vélék mutathatni. Azonban ezen hiedelmük bizonyosan csak az említett fölírat hitére támaszkodik. A valódi régi hagyomány szerint ugyanis a monostor a falutól északra egy negyed órára állott, hol a szőlők között egy ódon épület dűledező oldalfala néz a közel enyészet elébe. Aba király sírja tehát kétség kívül ezen a helyen volna keresendő.¹⁰⁾

Tudósunk ezen kellőleg indokolt helyrajzi észrevételét Aba sírjára s a monostor tulajdonképpeni helyére vonatkozólag Kandra Kabos is magáévá teszi, sőt némi részletekkel ki is bővíti: hogy t. i. a mohácsi vész után e monostor elpusztulván, még azon terület is, hol egykor az állott, elvesztette régi monostor vagy barátjellegű nevezetét, ma Pétermál- vagy Pétermány-nak nevezetik, emberemlékezetre e monostor, s egyház köveiből épült a Pintérféle malom és a templom malma, s ama romok területének jelenlegi birtokosa Fülöp Márton sári közrendű lakos, de a **Hanák és Buzásféle szőlők** helyein is mutatkoznak hasonló alapfalaknak nyomai.¹¹⁾ Ezek szerint a monostor, melynek sírboltjába Aba Samu temettetett, nem az említett pincze fölött a helység közepén, hanem attól egy negyedórai távolságra eső helyen állott, mely azután szőlős körtnek használtatott.

Íróinknak ide vonatkozó helyirati, nyomozásai, s észrevételei ugyan későbbi keletűek, de azért helyén látók azokat itt is felhozni; mivel megyénk történetének itt tárgyalt részletére, különösen itt szerepelt szerencsétlen hősünk temetésére és sírhelyére vonatkoznak, s annak nyomozásában némi tájékozásul szolgálnak, s ezzel befejeztük megyénk történetének itten tárgyalt szomorú részletét.

1) Magyarok Eredete sat. Pozsonyban 1791. I. 158. l.

2) Tudományos Gyűjtemény 1834. VII. füz. 1-12. l.

3) Aba Sámuel történelmi arckép, közli Kandra Kabos Aba Samu király. Budapest, 1891. 14-18. l.

4) U. o.

5) Magyar Krónika. Kassán, 1738. 140. l.

6) Egyetemes Magyar Encyclopaedia. Pesten, 1859. I. 53. l.

7) Egri Híradó. 1894. 92. sz. 3. l.

8) Péter és Aba. Székfoglaló akadémiai értesítés. Pest, 1872. II. 35. l.

9) Aba Samu király. 38, 39. l.

10) Péter és Aba. 36. l.

11) Aba Samu király. 152, 153. l.

Abany és Aba Sámuel kapcsolata ennyiben foglalható össze a források alapján. További kérdéseket vethet fel a többi kora Árpád-kori falucska nevének eredete. Emlékezzünk csak az **Endred, Buda** nevű falukra!

Aba Sámuel után I. András került a trónra. Andrást korábban Endrének is nevezték. Érdekes egybeesés lehet, hogy a krónikák szerint épp egyik fontos hű embere, Buda miatt indítottak ellene többször is támadást politikai ellenfelei. Az ezzel kapcsolatos fejtegetések lehetséges, hogy a történettudomány ingoványos talajára vezetnének, de mindenesetre a XI. század közepe településünk szempontjából is kutatandó terület.

Sipos Attila

Ördögárok

Csörsz mondája: Legrégibb nyomát a XVI. Századi Székely István Világkrónikájában találjuk, ki a 718. évnél megemlíti, hogy *Seita, Pannónia királya megvívta a Csersz árokját...* Forrása valamelyik nyugat-európai történetíró avarokat tárgyaló fejezete lehetett. Leírásából tudjuk, hogy már ő is ismerte a Csörsz királyhoz fűződő monda valamelyik változatát is.

Csörsz király személyisége sok fejtörést okozott régebbi történetíróinknak. Voltak, akik Caesar nevének valami elferdített alakjára gondoltak, mások (pl. Katona István, Szabó Károly) a honfoglalás kori **Curzan** vezérben, Kund fiában vélték föltalálni a mondai Csörszöt.

Anonymus gestájában írt Curzan-ról, az egykorú bizánciak pedig ezt a vezért Kurszanész-nek, Kurszész-nek írták.

Katona István és Szabó Károly ezek alapján Árpád vezértársát, **Kurzán (Kurszán)**-t vélik mögötte, mely alighanem a mai **Karsa** helynévben maradt fenn.

A monda eredetére a Csörsz, Csersz, vagy Csörsz-árka név vezet, mely lehet a szláv *cser-tovszky-jarek* (szó szerint *ördög-árok*) fordítása. Több magyar vidéken, – főleg Székelyföldön, de szláv területeken is – *ördög ároknak, ördög borozdának* nevezik a hasonló **barbárkori erődítményeket**, vagy **határárokakat**. Csörsz király e néphit szerint nem történelmi személy, hanem egyszerűen az *ördög* (szláv: *cserť*).

Sajátos vonása e mondáknak, hogy az építést mindig az ördög házasságával hozzák kapcsolatba, s ez kétségtélvesen összefügg egyes népmeséinkben is gyakran előforduló motívummal, hogy a mesehős csak bizonyos rábízott feladatok teljesítése után (várkastélyépítés, föld felszántása s bevetése egy éj alatt) nyerheti el kedvesét.

Csörsz mondája elsősorban a Jászságban ismert, ott a történet főszereplője Csörsz királyfi helyett egy cseh főúr, aki zsarnok módon, árkot ásat népével, hogy menyasszonyát

hajón vigye hazájába. Egy időközben felserdült fiatalember jeltől megismeri az árokásásra kötelezett apját, aki hosszú-hosszú évek óta kényszerűen távol volt családjától. A fiú bosszúból megöli a zsarnok főúrt.

Az **ördögárokakat** az ország több helyén különböző elnevezésekkel illetik: Avar-árok, Erdélyben, a Görgényi havasokban Rapsonné útja; Attila útja, Tündérek útja, Árpád-kori oklevelekben Óriások árka; de említik Papok sánca-ként is.

Csörsz-árok: Ókori földsáncrendszer az Alföldön. Az egymástól átlagosan 5-10 km távolságra húzódó három sáncvonal Budapest és Vác között indul a Dunától, átszelve a Duna-Tisza közét, az egyik a Tiszántúlon Nyíregyháza és Debrecen térségében Dél felé fordul, Arad, Temesvár vonalában Kostollac (Viminacium) környékén éri el az Al-Dunát. A rómaiak irányításával az Alföldön élt szarmaták építették a 4.sz. első felében, I. (Nagy) Constantinus (úr. 306-337) korában. A 4. sz. utolsó évtizedéig, mint a rómaiak előretolt védelmi vonala, a népvándorlás népeinek támadásait volt hivatva kivédeni és elterelni. Az eredetileg 5-8 méter széles és 2-3 méter mély árok, belső oldalán az árokból kitermelt földtöltéssel, az évszázadok folyamán erősen lepusztult. Épebb állapotban maradt összefüggő szakaszai Dormánd, Erdőtelek, Debrecen (Nagyerdő) és Gödöllő határában láthatók. A sáncrendszer mellett római katonai tábor (Felsőgöd) és őrállomás (Hatvan) került elő. Az ország más részeiről is ismeretesek ilyen összefüggő földsáncok, így Somogy, Tolna és Vas megyében, a Körösök mentén, a Duna-Tisza közén, továbbá Erdélyben.

Csörsz mondáját **1846-ban Tompa Mihály** verselte meg egy néprege alapján. Mivel ez egy teljes, régi, irodalmi szempontból is értékes alkotás, ezt közöljük.

Sipos A.

Tompa Mihály

Csörsz árka

*Borsod s Heves határán,
Jó vándor, aki jársz,
A sík vidéken egy vén
Ároknyomot találsz!*

*Ez, mint őráj ekétől
Szántott barázda-út,
Tiszától a Dunának
Néhány mérföldre fut.*

*Magas partját mi végett,
Mikor s ki hánytá fel?
Az eltűnt századoknak
Homályiban vesz el;*

*S úgy áll a zöld mezőben,
Mint nagy királyi sír,
Melynek porlott uráról
Rég megnémult a hír.*

*De annyi szent igaz, hogy
Sokszázados korú;
– S jó hogy nem szól, beszéde
Mert volna szomorú!–*

*Sok év dúló hatalma
Megküzdött vele;
De földdel még maig sincs
Betöltve kebele.*

*S ki tudja, még körülé
Hány ember nyom kihalt!
Mig ví idő s enyészet
Rontó hatalmival.*

*De – mint a népnek ajkán
Maig forog neve,–
Csörsz árkaról, halljuk meg,
Mit mond az agg rege.*

*

*Régen, felette régen,
Sok tenger év előtt,
Előbb, mint a magyar nép
E szép hazába jött:
A kőszá longobárdok
Királya Rád vala,
Pannónián ki úr lőn,
Karjának általa.
A nagy Dunának árja
Fedezte birtokát,
Melynek kövér, meződús
Partján ütött tanyát.*

*Rád úr kemény vitéz volt,
Termetre óriás,
Esetlen durva bárdját
Három se birta más.
Vad arca, rőt szakállal
Szemig benőve volt;
Többet mondott szemével,
Mint ajkival, ha szólt.
Harc volt egész világa,
S alig hogy megpihent,
Mint a darázs kizúdult
S imét csatákba ment.
S akit balsorsa ottan
Keze ügyébe vitt:*

*El nem beszélte otthon
A harc történetit.*

*Történt egykor, hogy Rád úr
Kemény csatába szállt:
Frigyesnek hívta Csörszöt,
A szép avar királyt;
És ott, hol a Tiszának
Zuhognak habjai,
Vad tűzzel ültének fel
Csörsz, és avarjai.
És amint összeforrott
A két király hada:
Elsőpré, mint az árvtz,
Ki rája támada.
Az ütközet kemény volt,
De gyorsan vége lőn,
Mert elfutott az ellen,
S elhullt a harcmezőn.*

*Megadván ellenének
Rád a halálcsapást:
Ívott Csörszrel Hadárnak
Kegyetlen áldomást.
Aztán a harci szákmány
Ostályra vetették,
Jutott a hadfiaknak,
Bőségiből elég.
De Csörsznek semmi kedve
Osztozni nem vala,
Mert szíve gondolatja
Továbbra szárnyalá;
Mert szíve gondolatján
Rád úr leánya élt,
Szép Délibáb, jutalmúl
Frigyes csatáiert.*

*A puszták vadrózsáján
Merengtek álmai,
Csatás szívét megejték
A lányka bájai;
S megesküvék: alatta
Bár romba dől a föld,
S az ég fejére omlik ...
De birni fogja őt!*

*Rád, tüzhelyére vívén
Harcot leső hadát,
Feléje Csörsz imígyen
Hallatta szózatát:
„Rád, jó szomszéd, frigyes társ,
Ur szép Pannónián!
Megharcolá csatáját
Csörsz érted a csatán;
Kit a halas Tiszának
Uralnak martjai,
És érte élnek, hálnak
Kemény avarjai.
Kinek hatalma nagy, – de
Meglásd! – nagyobbra nő ...
Harcdíj fejébe” kéri
Szép Délibábot ő!*

*S kis szíve Délibábnak
Gyorsan dobog vala,
Oly kinos-édesen fáj
A szónak általa;*

S a fájó édes érzet,
Títkos szerelme volt,
Mely olthatatlan lánggal
Szép Csörsz felé hajolt.
De Rádnak, Csörsz beszédén,
Szörnyen főtt a feje;
Még most nem volt tanácsos,
Hogy vétsen ellene;
És bár eszébe sem volt
Od' adni a leányt;
– Mert készült birtokából
Kitolni Csörsz királyt,
Gondolkodott ... vad arca
Villámokat lövelt,
Mig fortélyos fejével
Végül imígy felelt:
«Nem bánom Csörsz, leányom
Legyen menyasszonyod!

De birni őt – Hadúr
Mondom! – csak úgy fogod;
Ha, – jól figyelj! – Tiszádnak
Vizmosta partira,
Melyen jövé, az úton
Vizen viszed haza!
Hatalmat emlegettél,
Láttasd meg jó vitéz!
És Rád, édes leányát
Karodba tenni kész!»

Megértvén Csörsz, imígyen
A nagy határzatot,
Népével tüzhelyére
Sietve távozott.
Hószíni harci mén futt
Szép Csörsz király alatt,
S ott termett a Tiszánál
Miként a gondolat.
Arcára, gyors utában,
Lágy szellet-ár omolt,
S a szellő Délibábnak
Meleg fohásza volt.

Partszaggató Tiszánál,
A zöld füzes felett,
Száz meg száz kéz töré fel
A megfeküdt gyepet;
Csörsz népe talpon állott,
Talpon egész hada,
S nagy és kicsiny, ifjú s vén,
Munkában izzada.
Tekintsd a hangyabolyt meg,
Ha felbolygatva lőn;
Ugy hemzsegett az ember
A népesült mezőn.
Égett a munka, éjjel,
Nappal, későn, korán,
Hogy mély árok hasadt a
Dolgos sereg nyomán;
S Tiszától a Dunának
Vett a mezőn futást,
Naponkint mind tovább nyult,
S haladt szemlátomást.
Csörsz mindenütt jelen volt;
Ha dőlt, ha lankadott:
Népének, biztatása
Megint erőt adott.

Szép Délibáb sohajtva
Nézett kelet felé,
Kétség, remény s szerelme

Fogyasztá, éltetél!
Egykor, hogy fenn virasztott,
S vérzé a bú nyila,
Álmot küldött a hajnal
Nedűs pilláira.
S előtte álmain szép,
Tündér világ terült,
Amelyben száz varázs kép
Támadt, meg elmerült.
Hű Csörsz király, s az árok
Tünnek fel álmain,
S szerelmes vőlegénye
Őt vitte hajjain;
Felébredett ... s boldog volt
Az édes álmakon,
És várván várta hívét,
A gyors hullámokon,
De hasztalan remélt, várt,
S epedt a hű leány,
Mert Csörsz királyt lováról
Egy vészes éjszakán,
– Sürgetve nyargalózzán
Az árok mentiben –
Az ég tüzes -villáma
Útá le hirtelen.

Ki vérengző csatákban
Párjára nem talált:
Erős isten nyilatától
Látá meg a halált.

És a meglankadott nép,
Legott pihenni tért,
Megátkozván az árkot
Sok fáradságmért.
S szerelmes Délibáb ... ah
Mély volt szívbánata ...!
Elhalt, miként az alkony
Csendes fuvallata.

Az ároknak tövéénél,
Ároktő most is áll
Borsodban, a Tiszának
Füzlepte partinál.
S a hely, hol véget ére,
Néptől megszállva lőn,
Épülvén Árokszállás
Az áldott sík mezőn.
Sok év letűnt, mióta
Az árok megszakadt.
De a regének ajkán
Csörszárka felmaradt.

Nézzétek Délibábot ...!
Verőfényes napon,
Meg-megjelen remegve
A sík határokon.
Az alföldnek vidékin
Tünő szárnyon lebeg,
Csörsz nyughelyét keresve,
És nem találva meg.
S kesergvén most is, akit
Hajdan könyözve várt:
Előtti könyözőnnel
Körül a láthatárt.
És újra látja álmát,
Melyet rég álmodott,
Mert megtelik vízárral
Csörsz árka is legott.

A várossá nyilvánítás 15. évfordulója

A Budapesten 1989. március 1-én kelt oklevél alapján Füzesabony községet az Elnöki Tanács várossá nyilvánította. Az oklevél megállapítja, hogy ezentúl Füzesabony várost megilletik mindazon jogok, amelyeket a törvények városok részére biztosítanak. Ennek március 1-én volt 15 éve.

Városunk önkormányzata elhatározta, hogy ezt az évfordulót méltóképpen szükséges megünnepegni. Ehhez többnapos rendezvénysorozat kapcsolódik, melyről az alábbiakban szeretnénk a város érdeklődő közvéleményét tájékoztatni.

Füzesabony 15 éve város – programsorozat

2004. április 28-29. Jubiláló intézmények: intézményi szakmai napok (Remenyik Zs. Gimnázium, Városi TV, Városi Könyvtár)

2004. április 29-30. Pataki József tűzzománc kiállítás (helye: IFI Centrum), Füzesabony múltja és jelene (kiállítás a

könyvtár helytörténeti képeiből, helye: IFI Centrum)

2004. április 30. 16.00-tól Központi ünnepség (Zeneiskola tánctagozata - EU-s népek táncai, 17.30-tól Ifjúsági Centrum avatása, térzene, Városfa szimbolikus átadása, 18.00 Nagyzanis csillagai együttes fellépése a házasságkötő teraszán, 20.00 Bál a Művelődési Központban, fellép a Tutti Frutti együttes)

2004. május 1. Legek Napja („EU étkek szakácsa” főzőverseny, sportversenyek, Györki Géza és saolin papjai)

2004. május 22. Fut Abony Városi futóverseny

III. LAVINA Lehetőség A Vidék IfjaiNAK Fesztivál az Ifjúsági Centrumban.

A programok mellett különböző kiadványokkal emlékezünk meg a várossá válás évfordulójáról (Kisokos, Színes zsebkalauz, Füzesabony 2004 - Városismertető, Képes helytörténeti CD).

Füzesabony történetéhez

1261 Obon alakban első írásos említése, 1744: Füzes-Abony. 1744-1861 között találkozhatunk még: Füzes-Abony, Füzes-Abány stb. névalakokkal. 1861-től Füzes-Abony és végül 1901-től Füzesabony.

Járási beosztásának változásai: 1863-1870 Tarnai járás, 1870-1873 Felső Tarnai járás, 1883-1950. január 31. Egri járás, 1950. febr. 1. – 1983 Füzesabonyi járás (székhely), 1984-1989. február 28. Füzesabonyi városi jogú nagyközség, 1989. március 1. Füzesabony város.

Közigazgatási jogállás: 1950-ig falu, 1950-1978. dec. 31. önálló tanácsú község, 1970-től nagyközség, 1979. január 1. - 1983. december 31. közös tanácsú nagyközség Dormánddal, 1984. január 1. - 1989. február 28. városi jogú nagyközség, 1989. március 1-től város.

Hatósági jogkör: kereskedő ipar: 1968. október 1., ipar: 1969. január 1., építésügy: 1969. november 1.

Allami anyakönyvi beosztása: 1895-től önálló anyakönyvi kerület, 1979-1990 Dormánd is ide tartozik.

Füzesabony címeréről, népi szólásairól: Füzesabony legrégebbi, első ismert pecsétje 1744-ből származik. A pecsét egy élével lefelé fekvő ekevasat, a Napot sugaraival, s fölötte egy fűszálat ábrázol.

A körirata: **FÜZES-ABONY 1744.** Az ABONY szó, valószínűleg a 11.

századig vezethető vissza, mikor a vidéket a kabar törzsbeli Aba nemzetség uralta.

1861-es ismert pecséten már FÜZES-ABONY felirat olvasható, **1901-től** írják a település nevét egybe: **FÜZESABONY.**

Füzesabony város címere az 1744-es és az 1901-es pecsét felhasználásával készült. A címer ábrázolása: alul kerekített oldalú háromszög alakú pajzs, felső kék mezéjében 16 sugarú, lebegő, kerek arany színű, mosolygó Nap.

A zöld, alsó mezőben legyezőszerűen szétterülő hét darab arany színű bimbós fűzfavessző áll.

A címet Kovács Vilmos budapesti grafikusművész készítette a Városi Tanács felkérésére, mely 1989. március 1-jétől, a

várossá avatás napjától a település hivatalos címere.

A címerben szereplő alakzatok, valamint a címer kék-zöld színei a természeti tényezők fontosságára utalnak. A település gazdasági életét évszázadokon keresztül a mezőgazdaság dominanciája jellemezte. Az Alföld északi részének természeti szélsőségektől mentes régiója optimális körülményeket biztosított a földből élő őseink számára.

A Laskó- és az Eger-patak ártéri területén jellegzetes növény volt a **fűz**, mely a település minősítő formájú névadója is lett.

Több magyar település neve előtt vagy után ott szerepel a **fűzes** megkülönböztető elő- ill. utójelző: Fűzesgyarmat, Fűzesér, Rábafűzes, Fűzér stb

A kék ég a mosolygó Nappal, valamint a föld termékenységét, növényi gazdagságát szimbolizáló zöld szín együttesen jelentik a kedvező természeti adottságokat, a természetes elemek idilli összhangját, elválaszthatatlanságát, melyet a rügyező **hét fűzfavessző** tesz teljesen egyedivé.

A település nevéhez, múltbeli életéhez, munkájához, történelméhez szólások, szóláshasonlatok is kötődnek. Ezek csak szűkebb körben ismertek, és országos jellegűvé nem váltak. Az alábbiak sem igen terjedtek túl a helység, illetőleg Heves megye határán: *Olyan vastag, mint az abonyi lepény. Leült, mint az abonyi kenyér a levesbe* (arra az emberre, asszonyra mondták, aki nagyon megfáradt, és sokáig pihen egy helyen). Ismeretes ez a szólásforma is: *Majd meggyógyulsz, ha bíró leszel Abonyon.*

Gazdaságtörténeti vetületében is valóság magja van azoknak a szólásformáknak, amelyek a régi füzesabonyi emberek is a harangok „szájába” adtak. Az abonyi harang ugyanis ezt hirdette a falu népének: *Dombos kenyér, jó kenyér. Tiszta búza, jó kenyér.* A besenyőtelki és dormándi harangok meg ezt felelték rá: *Akárminő, csak legyél!*

Sipos Attila

Füzesabony Város Önkormányzatának 30/2003. (XII.11.) rendeletével módosított 8/1998. (III.17.) rendeletének I. számú melléklete a kötelező közszolgáltatások díjáról

Füzesabony Város Önkormányzata az árak megállapításáról szóló 1993. évi CIV. Törvénnyel módosított 1990. évi LXXXVIII. Törvény 7. §-ának (1) bekezdése és a 11. §-ának (1) bekezdése alapján a következő rendeletet alkotja:

I. fejezet

A közszolgáltatás ellátásáért az alábbi díjtételeket kell fizetni 2004. január 1-jétől 2004. június 30-ig:

1./ Szilárd hulladékszállítás esetén:

a.) Lakossági közterületi, önkormányzathoz tartozó intézmények, gazdálkodó szervezetek és vállalkozások részére történő kukás szemétszállítás:

- 120 literes kuka: 155,65 Ft + Áfa /kuka (bruttó 179 Ft/kuka)

- 60 literes kuka: 115,65 Ft + Áfa /kuka (bruttó 133 Ft/kuka)

Zsákos hulladékszállítás: 145,22 Ft + Áfa /zsák (bruttó 167 Ft/zsák)

b.) Közterületi önkormányzati intézményekben elhelyezett konténerrel és gazdálkodó szervezetek, illetve vállalkozók részére történő konténeres szemétszállítás: 7315,65 Ft + Áfa /konténer (bruttó 8413 Ft/konténer)

c.) Az a.) és b.) pontokban elfogadott szolgáltatási díjból - a személtelhelyezési díjon túlmenően - a Városgondozás Kft. Eger az alábbi térítéseket kell, hogy megfizesse Füzesabony Város Önkormányzata javára havi részletekben a személtel rendezése érdekében: a.) pont szerinti szolgáltatásból 12,50 Ft/kuka 60 literes kuka esetén, a.) pont szerinti szolgáltatásból 25 Ft/kuka 120 literes kuka esetén, a.) pont szerinti szolgáltatásból 20 Ft/zsák zsákos szállítás esetén, a.) pont szerinti szolgáltatásból 1260 Ft/konténer.

II. fejezet

2./ Folyékony hulladékszállítás:

Szállításonként a szolgáltató díjszabása szerinti díjat kell fizetni ezen túlmenően Füzesabony Város Önkormányzata részére, a füzesabonyi szennyvíztisztító telepen történő elhelyezés esetén 180,25 Ft/m³ elhelyezési díjat kell megfizetni a szolgáltatónak, melyet a szolgáltatás díjába beépíthet.

III. fejezet

Jelen rendelet 2004. január 01-jén lép hatályba.

Füzesabony, 2003. december 11.

Dr. Zelei József Gulyás László
jegyző polgármester

Füzesabony Város Önkormányzatának 31/2003. (XII.11.) rendelete a költségvetési előirányzat módosításokról a többször módosított 3/2003. (II.13.) rendelet módosítására

Füzesabony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló többször módosított 1990. évi LXV. törvényben biztosított jogkörében, az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvényben foglaltaknak megfelelően - figyelemmel a Magyar Köztársaság 2003. évi LXII. törvényben foglaltakra az alábbi rendeletet alkotja.

1.§.

1./ A rendelet hatálya kiterjed a Képviselő-testületre és annak bizottságaira, az önkormányzat felügyelete alá tartozó

a. önállóan és részben önállóan gazdálkodó költségvetési szervekre

b. az önkormányzat Polgármesteri Hivatalára

RENDELETEK, HATÁROZATOK

Füzesabony Város Önkormányzatának 30/2003. (XII.11.) rendelete

A köztisztasági, a települési szilárd és folyékony hulladékkal összefüggő tevékenységéről, a szervezett köztisztasági közszolgáltatás kötelező igénybevételéről szóló 8/1998. (III.17.) rendelet I. számú mellékletének módosításáról

1.§.

Jelen rendelet módosítja a 8/1998. (III.17.) rendelet I. számú mellékletét.

2.§.

Jelen rendelet mellékleteként kiadott 1. számú melléklet szerinti közszolgáltatási díjak alkalmazandó 2004. január 01-étől - 2004. június 30-ig.

3.§.

E rendelet 2004. január 01-jén lép hatályba.

Füzesabony, 2003. december 11.

Dr. Zelei József Gulyás László
jegyző polgármester

2.§.

/1/ A Képviselő-testület az Önkormányzat - beleértve a költségvetési szerveit - évi költségvetési előirányzatának főösszegét 1.626.914 eFt bevétellel, 1.626.914 eFt kiadással állapítja meg.
/2/ Az Önkormányzat az összesen bevételből: a működési bevétel előirányzatát 80.522 eFt-ban, a felhalmozási és tökejellegű bevétel előirányzatát 30.417 eFt-ban, a helyi adók előirányzatát 158.692 eFt-ban, az átengedett bevételek előirányzatát 317.077 eFt-ban, a költségvetési támogatás előirányzatát 522.058 eFt-ban, az átvett pénzeszköz előirányzatát 280.445 eFt-ban, a működési hitel előirányzatát 70.000 eFt-ban, a felhalmozási hitel előirányzatát 0 eFt-ban, az előző évi pénzmaradvány előirányzatát 167.703 eFt-ban határozza meg.

Az Önkormányzat az összesen kiadásból a működési kiadást 1.421.753 eFt-ban, ebből a személyi juttatást 704.186 eFt-ban (a járulékot 235.355 eFt-ban, a dologi kiadást 330.788 eFt-ban, az átadott pénzeszközöket 12.041 eFt-ban, a társadalmi juttatásokat 87.447 eFt-ban, ellátottak juttatását 1.936 eFt-ban, hitel törlesztést 50.000 eFt-ban), működési célú kölcsönnyújtást: 155 eFt-ban, felújítási kiadást 48.224 eFt-ban, felhalmozási kiadást 134.067 eFt-ban, ebből a felhalmozási átadást 27.028 eFt-ban, tartalékot 22.715 eFt-ban határozza meg.

3.§.

Az Önkormányzat bevételei között 70.000 eFt működési hitel előiránnyal rendelkezik.

4.§.

A rendelet: 1. melléklete: Füzesabony Város összes pénzforgalmi bevétel és kiadását, 2. melléklete: Füzesabony Város működési és felhalmozási mérlegét, 2/1. melléklete: Füzesabony Város kisebbségi Önkormányzatának mérlegét, 2/2. melléklete: Füzesabony Város intézményi működési bevételeit és kiadásait, 3. melléklete: Füzesabony Város bevételeinek címrendes bontását, 4. melléklete: Füzesabony Város kiadásainak címrendes bontását, 5. melléklete: Füzesabony Város normatív állami támogatásait jogcímeik szerint, 6. melléklete: Füzesabony Város felhalmozási kiadásait, 7. melléklete: Kisebbségi Önkormányzat költségvetéséről szóló határozat tervezetét, 8. melléklete: Hitelképesség vizsgálatát, 9. melléklete: Több évet érintő kötelezettségvállalások áthúzódó hatását, 10. melléklete: Közvetett támogatásokat, 11. melléklete: Előirányzat felhasználási ütemtervet, 12. melléklete: Költségvetési évet követő két év irányszámait, 13. melléklete: Címrendes listát, 14. melléklete: Költségvetési rendelet-módosítási kötelezettséget, 15. melléklete: Szöveges kiegészítést, 16. melléklete: Költségvetési előirányzat-módosításokat, 17. melléklete: Átmeneti gazdálkodásról szóló beszámolót mutatja be.

5.§.

/1/ A 2003. december 11-én az általános tartalék előirányzata: 224 eFt. A működési céltartalék: 4.580 eFt. A felhalmozási céltartalék: 17.911 eFt
/2/ A 2003. évi tartalékok felhasználása az SZMSZ-ben és jelen rendelet 14. sz. mellékletében rögzített szabályok szerint történhet.
/3/ A pénzmaradványi céltartalék felhasználásáról a Képviselő-testület a 2002. évi költségvetési beszámoló elfogadását követően döntött.
/4/ A működési céltartalék jogcímeit a 2. sz. melléklet részletesen felsorolja.
a.) A felhalmozási céltartalékon szereplő minimum tárgyi eszköz beszerzésére elkülönített forrás a 2003. évre tervezett kommunális adó éves összegének 50%-a. Ezen összeg igénybevételére az Egészségügyi Központ és a Kistérségi Köz-

ponti Orvosi Ügyelet kivételével valamennyi intézmény jogosult. Az elkülönített előirányzat-felhasználásáról a szakmai bizottságok előterjesztése alapján a Képviselő-testület dönt.

b.) A szakmai fejlesztések támogatására elkülönített céltartalék előirányzat felhasználásáról a Művelődési és Oktatási Bizottság javaslata alapján a Képviselő-testület dönt.

c.) A szennyvízcsatorna és tisztító értékcsökkenés miatti forrásképzés 2003. évben 3.500 eFt-tal került megtervezésre.

6.§.

/1/ Az összes engedélyezett létszámkeret 383 fő közhasznú és közcélú foglalkoztatottak nélkül.

/2/ Az intézmények engedélyezett létszámkeretét a 4. melléklet tartalmazza.

/3/ Az álláshelyekkel kapcsolatban az intézményvezetők kötelesek az intézmény feladatváltásáról haladéktalanul írásban értesíteni a polgármestert és a jegyzőt.

/4/ A tartósan üres álláshelyekről az önálló gazdálkodási jogkörrel bíró intézmények negyedévet követő hó 10-ig kötelesek jelentést adni a polgármester és a jegyző felé.

/5/ A Polgármesteri Hivatal önkormányzati igazgatás szakfeladat 2003. december 1-től 2 fő hivatásos gondnok álláshellyel bővül.

7.§.

/1/ Füzesabony Város köztisztviselőinek illetményalapja 2003. évben 33.000 Ft.

/2/ A jegyzői illetménykiegészítés mértéke 2003. évben a jegyző alapilletményének 30%-a.

/3/ a.) A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. 44/A §-ban megjelölt köztisztviselők illetménykiegészítésére a tárgyév vonatkozóan a köztisztviselők alapilletményének 5%-a.
b.) A Ktv. 44/A §. /2/. bekezdésében meghatározott illetménykiegészítés mértéke tárgyév vonatkozóan a köztisztviselő alapilletményének 3 %-a. c.) A Ktv. 46. §. /5/. bekezdés szerint megállapított vezetői illetménypótlék mértéke tárgyév vonatkozóan a vezetői alapilletményének 5%-a.

d.) A Ktv. 49/M §./3/. bekezdésében foglaltakra figyelemmel 2003. évre a köztisztviselők részére megállapított egyszeri jutalomkeret összege 2.080 eFt.

8.§.

A 2003. évi eredeti karbantartási keret 96 %-a kötött felhasználású.

9.§.

/1/ Átadott pénzeszközre a 2003. évi módosított előirányzat 39.069 eFt.

/2/ Az átadott pénzeszközzel támogatott szervezet, egyesület, magánszemély tárgyévét követő január 31-ig köteles elszámolni. Az elszámolásnál dokumentummal alá nem támasztott összegek visszafizetéséről tárgyévét követő január 31-ig köteles a támogató gondoskodni.

Az elszámolásról az éves beszámoló keretében kell tájékoztatni a Képviselő-testületet.

/3/ Füzesabony Város Önkormányzata 2003. évben is támogatja a lakások szennyvízhálózatra történő rácsatlakozását. A 2003. évben történő rácsatlakozás esetén a támogatás mértéke 10.000 Ft/ rácsatlakozó ingatlan.

A támogatás rászorultsági alapon működik, abban az esetben jár, ha a rácsatlakozó igénybevevő vonatkozásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori nyugdíjminimum kétszeresét.

A 2002. évben történő rácsatlakozás után 2003. évben igényelt támogatásra az alábbiak vonatkoznak:

A támogatás rászorultsági alapon működik, és abban az esetben jár, ha a rácsatlakozó ingatlan vonatkozásában az 1 főre jutó jövedelem nem

haladja meg a mindenkori nyugdíjminimum háromszorosát.

A támogatás 5.000 Ft/rácsatlakozó ingatlan.

10.§.

A Kistérségi Központi Orvosi Ügyelet működési kiadása 26,4 Ft/állandó lakos összeggel került megtervezésre.

11.§.

Füzesabony Város Önkormányzata évi 146 eFt-tal támogatja a Kistérségi Területfejlesztési Társulást.

12.§.

Füzesabony Város Önkormányzata 2003. évi eredeti költségvetési kiadásaiban 2.634 eFt közvetett támogatás nyújtásával számolt. A közvetett támogatás jogcímeit a 10. sz. melléklet tartalmazza.

13.§.

Füzesabony Város Önkormányzata a jelen rendeletben előirányzott hitelfelvétel konkrét feltételeit a 42/2003. (V.15) sz. határozatában határozta meg.

14.§.

A költségvetési hiányra tekintettel a város az önhibáján kívül hátrányos helyzetbe került önkormányzatok támogatására pályázatot nyújtott be a 2003. évi I. ütemre, amelyen 14.962 eFt támogatásban részesült.

15.§.

A költségvetési hiányra tekintettel Füzesabony Város Önkormányzata a következőket rendeli el:

/1/ Valamennyi intézmény köteles kalkulációval alátámasztani, hogy az intézmény által megállapított ár- és díjtételek fedezetet nyújtanak a bevételsterző tevékenységgel kapcsolatos kiadások ellentételezésére. Az árkalkulációt legkésőbb 2003. március 15-ig kellett benyújtani Füzesabony Város Polgármesteréhez és Jegyzőjéhez.
/2/ Az intézményeknél jelentkező többletbevétel - az intézményi ellátási díjakból valamint az alkalmazottak és a vendég ebédek rezsidíjával csökkentett díjakból képződött bevételek kivételével - 30%-a használható fel saját hatáskörben.

16.§.

Az ÖNHIKI pályázat benyújtásához kapcsolódó feltétel teljesítése érdekében valamennyi intézmény köteles fejlesztési és felújítási kötelezettségvállalás előtt a Képviselő-testület engedélyt kérni előirányzat-módosításra. Az előirányzat-módosítási kérelemhez dokumentálni szükséges a felhalmozási bevétel teljesítését.

17.§.

/1/ Az intézmények ettől eltérő rendelkezés elfogadásáig a Kistérségi Központi Orvosi Ügyelet és az Egészségügyi Központ kivételével az eredeti működési kiadási előirányzatai időarányos részének 96%-ra jogosultak kötelezettséget vállalni.

/2/ A működési kiadások közül a kötött felhasználású normatív előirányzatok és a központosított előirányzatokra a fenti rendelkezés nem vonatkozik.

18.§.

A személyi térítési díj megállapítására kötelezett intézményvezetők kötelesek a személyi térítési díj áttekintésére és a feltételek változása esetén a személyi térítési díj módosítására.

19.§.

Valamennyi intézményvezető elkészítette a bevételei növelésére és a kiadásai csökkentésére irányuló intézkedési tervet. Az intézkedési terv elkészítési határideje 2003. március 15 volt.

20.§.

Az önálló intézmény köteles a 30 napon-túli tartozásállományáról haladéktalanul értesíteni az önkormányzat jegyzőjét abban az esetben, ha az eléri a 250 eFt-ot.

21.§.

/1/ Füzesabony Város Önkormányzatának jelen rendelete 2003. december 11-től mindaddig hatályos, amíg a 2004. évi költségvetési rendelet elfogadásra nem kerül.

/2/ A 2003. évi rendelet elfogadásáig tartó átmeneti időszak gazdálkodásáról a képviselő-testületnek a 2003. évi költségvetés első félévi teljesítéséről szóló rendelet 17. mellékletét képezi.

Füzesabony, 2003. december 11.

Dr. Zelei József Gulyás László
jegyző polgármester

A Füzesabonyi Városi Önkormányzat

32/2003. (XII. 11.) rendelete a

magánszemélyek kommunális adójáról

A Füzesabonyi Városi Önkormányzat a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Ht.) 1. §-ának (1) bekezdésében és 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotja (a dőlt betűs szöveg a Ht. szövege):

Az adó alanya

1.§.

(1) Kommunális adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki a naptári év (továbbiakban: év) első napján az önkormányzat illetékességi területén lakás, vagy az ingatlan-nyilvántartásban önálló helyrajzi számon szereplő beépítetlen belterületi földrész (továbbiakban: telek) tulajdonosa, vagy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog jogosultja.

(2) Ha a lakást, vagy a telket az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, a tulajdonos és a vagyoni értékű jog gyakorlására jogosult személy megállapodása (nyilatkozata) szerinti személy minősül az adó alanyának. Megállapodás hiányában a vagyoni értékű jog jogosultja az adó alanya.

(3) Kommunális adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt is, aki az önkormányzat illetékességi területén nem magánszemély tulajdonában álló lakásbérleti jogával rendelkezik. Az adókötelezettség keletkezik

2.§.

(1) Az adókötelezettség a lakásra vonatkozó használatbavételi, illetőleg fennmaradási engedély kiadását követő év első napján keletkezik.

(2) Az engedély nélkül épült, vagy anélkül használatba vett lakás esetén az adókötelezettség a tényleges használatbavételt követő év első napján keletkezik.

(3) A telek után adókötelezettség a földrészlet belterületté minősítését, illetőleg az építési tilalom feloldását követő év első napján keletkezik.

(4) Az adókötelezettség lakásbérleti jog esetén a lakásbérleti jogviszony létrejöttét követő év első napján keletkezik.

Az adókötelezettség megszűnése

3.§.

(1) Az adókötelezettség megszűnik a lakás megszűnésének évének utolsó napján. A lakásnak az év első felében történő megszűnése esetén a második félévre vonatkozó adókötelezettség megszűnik

(2) A lakás használatának szüneteltetése az adókötelezettséget nem érinti.

(3) Az adókötelezettség a belterületi földrészlet külterületté minősítése évének utolsó napján szűnik meg.

(4) Építési tilalomnak az év első felében történt kihirdetése esetén az adókötelezettség a félév utolsó napján szűnik meg. [Ht. 20. §. (3) bek. b) pont]

(5) A lakásbérleti jogviszony alapján fennálló adókötelezettség a jogviszony évének utolsó napján szűnik meg.

(6) A lakásbérleti jogviszonynak az év első felében történő megszűnése esetén a második félévre vonatkozó adókötelezettség megszűnik [Ht. 25. §. (3) bek.]

Az adó mértéke

4.§.

Az adó évi mértéke az 1. §. (1) bekezdésében meghatározott adótárgyanként, illetőleg az 1. §. (3) bekezdés szerinti lakásbérlet alapján fizetendő adó esetén bérletásonként:

a) lakás 100 négyzetméterig 3 750 Ft, lakás 100 négyzetméter felett 6 000 Ft. 500 négyzetméternél nagyobb telek 6 000 Ft.

b) A lakások esetében a hasznos alapterületet kell figyelembe venni.

Adómentesség

5.§.

Tárgyánál fogva mentes az adó alól az önkormányzat illetékességi területén lévő

a) szükséglakás,

b) a komfort nélküli lakás, ide nem értve azt a lakást, amelyikbe a villanyon kívül vagy a víz, vagy a gáz, vagy mindkettő be van vezetve,

c) garázs,

d) üzlet, műhely, raktár, iroda,

e) az olyan önálló helyrajzi szám alatt szereplő ingatlan, amelyen mezőgazdasági vagy állattartási célokat szolgáló épület van,

f) 500 négyzetmétert meg nem haladó beépítetlen belterületi földrészlet,

g) az építési tilalom alatt álló telek a tilalom ideje alatt,

h) új lakásépítés céljára önkormányzattól vásárolt telek a beépítési kötelezettség fennállásának időtartamára,

i) a lakáshoz tartozó kiegészítő helyiség és a nyári konyha.

Adókedvezmény

6.§.

(1) Ha a magánszemély az önkormányzat illetékességi területén kommunális beruházást hajtott végre, ennek számlával igazolt ellenértékét az ezen rendelet alapján megállapított helyi adójából levonhatja, ha

a) az adólevonási-jog 1996. év január 1. napja előtt nyílt meg,

b) az 1996. január 1. napja előtt kivitelezési szerződéssel megkezdett beruházását 1996. évében fejezi be,

c) az 1996. január 1. napja előtt a beruházóval kötött szerződés alapján befizetést teljesített.

Ha az adó összege kisebb, mint a beruházási érték, vagy kisebb a befizetés támogatással csökkentett összegétől, a levonási jog

d) a saját beruházás befejezésének évében,

e) illetőleg a befizetés évében és az azt követő négy naptári évben érvényesíthető.

Amennyiben a kommunális beruházás ellenértéke, illetve az e célra teljesített befizetés nem éri el az adó összegét, adóként csak a különbözetet kell megfizetni.

(2) Azt az adózót, aki éves adóját legkésőbb március 15. napjáig befizeti, az éves adójából 10% kedvezmény illeti meg.

Adófizetési kötelezettség

7.§.

(1) Az adót az köteles megfizetni, aki az év első napján a lakás vagy telek tulajdonosa, illetve a lakásbérleti jogviszony bérelője.

(2) Ha a lakás vagy a telek tulajdonos és a vagyoni értékű jog gyakorlására jogosult személy másként nem állapodnak meg, a vagyoni értékű jog jogosultja az adó alanya.

(3) Több tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányadainak arányában adóalanyok.

(4) Az adót az adóalanyok évenként két egyenlő részletben kell megfizetnie az adóév március 15-ig és szeptember 15-ig, illetve megfizetheti a

6.§. (2) bekezdése szerint is. Az adófizetést a Füzesabonyi Városi Önkormányzat 11739023-15380580-02820000 sz. Magánszemélyek kommunális adó beszedési számlájára kell teljesíteni.

(5) Az adót az adózók bevallásai alapján az adóhatóság kivetéssel állapítja meg. Ha március 15-ig az adókivetés nem történt meg, akkor a kivetésről szóló határozat átvételétől számított 30 napon belül lehet késelelmi pótlékmentesen és 10 %-al csökkentetten befizetni. Nem kell újabb bevallást adni mindaddig, ameddig adót (adókötelezettséget) érintő változás nem következik be.

(6) Az adókötelezettség keletkezését (változását) követő 15 napon belül adóbevallást kell tenni. Egyéb rendelkezések

8.§.

(1) Az adózók első alkalommal 1996. január 15-ig tesznek eleget adóbevallási kötelezettségüknek.

(2) E rendeletben nem szabályozott kérdésekben a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Ahol e rendelet az önkormányzat adóhatóságára utal, az alatt az önkormányzat jegyzőjét kell érteni.

Értelmező rendelkezések

9.§.

E rendelet alkalmazásában:

1. *önkormányzat illetékességi területe: az önkormányzat közigazgatási határa által behatárolt - bel- és külterületet magában foglaló - térség, amelyre az önkormányzati hatáskör kiterjed* (Ht. 52. §. 1. pont)

2. *lakás: az olyan összefüggő helyiségcsoport, amely a helyiségei közművesztettsége, melegvízellátása és fűtési módja alapján valamelyik komfort fokozatba (összkomfortos, komfortos, félkomfortos, komfort nélküli) sorolható és az ingatlan-nyilvántartásban lakóház, vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott vagy ilyenként feltüntetésre váró ingatlan, a rendeltetésszerű használatához szükséges - helyben szokásos vagy előírt telek nagyságot meg nem haladó földrészlettel együtt,*

3. *belterületi földrészlet: épülettel be nem épített minden olyan földrészlet, amelyet az ingatlan-nyilvántartás belterületként tart nyilván, ide nem értve az ingatlan-nyilvántartásban művelési ág szerint aranykorona-értékkel nyilvántartott és ténylegesen mezőgazdasági művelés alatt álló telket* (Ht. 52. §. 16. pont),

4. *vagyoni értékű jog: a kezelői jog, a vagyonkezelői jog, a tartós földhasználat, a haszonélvezet, a használat joga - ideértve a külföldiek ingatlanhasználati jogát is - a földhasználat és a lakásbérlet* (Ht. 52. §. 3. pont),

5. *külföldi: az a természetes személy, akinek állandó lakóhelye külföldön van, és nem tartózkodik Magyarországon 183 napnál hosszabb időtartamban,*

6. *kiegészítő helyiség: az, amely a lakás- és az üdülőtulajdon rendeltetésszerű használatához szükséges, de huzamosabb emberi tartózkodásra részben és ideiglenesen sem szolgál (tűzelőtér, tűzelő- és salaktároló, szárító, padlás, szerszámkamra, szín, pince)* (Ht. 52. §. 10. pont),

7. *lakásbérleti jogviszony létrejötté: a nem magánszemély bérbeadó és a magánszemély bérelő közötti bérleti szerződés aláírása,*

8. *lakás megszűnése: ha a lakást lebontják vagy megsemmisül, illetőleg ha az illetékes építési hatóság a használatbavételi engedélyt visszavonta,*

9. *komfort nélküli lakás: az a lakás, amely a félkomfortos lakás követelményeinek nem felel*

meg, de legalább 12 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, WC használatával és egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint a vízvétel lehetősége biztosított

10. szükséglet: az olyan helyiség (helyiség-csoport) amelynek (amelyben legalább egy helyiségnek) alapterülete a 6 négyzetmétert meghaladja, külső határoló fala legalább 12 cm vastag téglafal, vagy más anyagból épült, ezzel egyenértékű fal, ablaka vagy üvegezett ajtaja van, továbbá fűthető és WC használatára, valamint a vízvétel lehetősége biztosított és az ingatlan-nyilvántartásban lakóház vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott vagy ilyenként feltüntetésre váró ingatlan, a rendeltetésszerű használathoz szükséges - helyben szokásos vagy előírt teleknagyságot - meg nem haladó földrészlettel együtt,

11. *kommunális beruházás: a közmű (a településekre vagy azok jelentős részére kiterjedő elosztó és vezetékhálózatok és ezekkel kapcsolatos létesítmények, amelyek a fogyasztók vízellátási ideértve a belvíz-, a csapadék- és szennyvízelvezetési tisztítási-, villamos energia,*

hő-, gázenergia és távbeszélési igényeit elégítik ki), valamint az út és járdaépítés (Ht. 52. §. 18. pont),

12. *hasznos alapterület: a végleges falsíkokkal határolt teljes alapterületnek olyan része, ahol a belmagasság legalább 1,90 m; a teljes alapterületbe a helyiségek összegzett alapterülete és az épülethez tartozó fedett és három oldalról zárt külső tartózkodók (lodza, fedett és oldalt zárt erkélyek), és a fedett terasz, tornác, tetőtér, valamint a többszintes lakrészek belső lépcsőjének egy szinten számított vízszintes vetülete is beletartozik (Ht. 52. §. 9. pont).*

Hatályba léptető rendelkezések

10.§.

(1) Ez a rendelet 2004. január 1-én lép hatályba.
(2) E rendelet hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a 29/1995. (XII.12.) sz. rendelet és az ezt módosító 15/1996. (IV.23.), 31/1999. (XII.14.), 28/2000. (XI.21.) és a 25/2001. (XI.20.) sz. önkormányzati rendelet, továbbá a 98/2002. (XII.12.) sz. önkormányzati határozat.

Füzesabony, 2003. december 15.

Dr. Zelei József Gulyás László
jegyző polgármester

Március 15.

Emlékező műsor a telepi honvéd emlékműnél 2004. március 15-én
10.00 órakor.

A forradalmi eseményeket a Remenyik Gimnázium és Szakközépiskola diákjai idézik fel. Az ünnepi megemlékezést Eperjesi László, az iskola igazgatója tartja. A műsorban közreműködik a Szihalmi Ifjúsági Fúvószenekar.

„Eszünkbe jusson, hol vészett el
Hősink utója, legjava...”

(Arany János)

9.00 -9.30 48-as dalok

9.30 -10.00 Térzene

(Szihalmi Ifjúsági

Fúvószenekar)

10.00 Kürtszóló

Himnusz

Juhász Gyula: Március
idusára

Ünnepi megemlékezés

Emlékező műsor

Koszorúzás

Kürtszóló

Szózat

Iványi Sándor:

Petőfi Egerben

1844. február 14-én délután, átázott galléroköpenyben, sáros ruhában, tarisznyával a hátán, kezében bottal egy sovány, beesett arcú fiatalember lépett be az egri szeminárium kapuján.

- Debrecenből jöttem. Tárkányi Béla tisztelendő urat keresem - mondotta a portásnak. Itthon találom-e?

- Nincsen itthon, még tegnap elutazott, s csak késő este jön -haza - válaszolta a portás.

A fiatalember megköszönte a felvilágosítást és eltávozott. Esti harangszó után azonban ismét megjelent a szeminárium-ban, s egy levelet adott át a portásnak. A

levél Tárkányinak szólt s ez állt benne: „Tisztelt barátom! (ha meg nem sértem e címmel). Többször kerestem Önt, de nem találtam honn. Holnap reggel 7 óra tájban ismét eljövök. Igen örülni fogok Önt megismerhetni; bár jöttömnek más indoka is van. Igen megszorultam (holnap bővebben elbeszélem), legyen szíves Ön nekem útravalót szerezni, mellyel Pestig elmehe-tek. Ne ütközzék meg e quasí parancsoló hangon; de bár nagy szükségben vagyok, nem koldulok.

Holnap, mindenről bővebben. Addig Is-ten Önnel. Petőfi Sándor.”

Hogy került Petőfi Debrecenből Egerbe?

1843. decemberében Székelyhidán feloszlott az a vándorszínész-társulat, melynek Petőfi is tagja volt, s a költő mindenből kikopva, pénz nélkül, beteg Debrecenbe ment. A kórház mellett, egy öreg özvegy-asszonynál húzta meg magát. Itt egy bútor-talan és fűtetlen szobában, nyomorogva, éhezve, betegeskedve kínlódta át a telet, Kenyérből sem igen lakhatott jól. Kályhája a pipája volt. Azon melengette kezét, hogy megdermedt ujjai közül ki ne hulljon a toll. A sanyarúság 1844. februárjában Pest felé űzi. Gyalog indult útnak; kabátja zsebében egyetlen kincsével, verseinek kéziratával. Ezeknek akart Pesten kiadót keresni. „E kötet versben volt minden reményem - írta később Úti leveleiben - gondolám; ha eladhatom, jó, ha el nem adhatom, az is jó... mert akkor vagy éhen halok, vagy megfagyok s vége lesz minden szenvedésnek.” A Tisza zajlása miatt Tokaj felé kellett kerülnie. Kemény, szeles, hideg tél járta, még emberi nyomra is alig akadva

bolyongott a behavazott lucskos utakon. Galléros köpenyét cibálta a szél, arcán jéggé meredtek a könnyek, melyeket a zivatar hidege és a nyomorúság fakasztott szeméből.

Így ért Petőfi Andornakra. Itt azután a messziről fehérülő egri szőlőhegyek láttára elhatározta, hogy befordul Egerbe, a törökverő városba, s meglátogatja Pájer Antal egri papot, akinek a költeményeit ismerte a pesti lapokból. Az andornaki csárdában meg is énekl szándékát:

Hol jó bort érzek, betérek;
Ne térnék hát Egerbe?

Ha ezt a várost elkerülném,
Az Isten is megverne.

Egy úttal azt is megtekintem,
Hol vitt Dobó nagylelke
És felköszöntöm, aki őt oly
Dicsőn megénekelte.

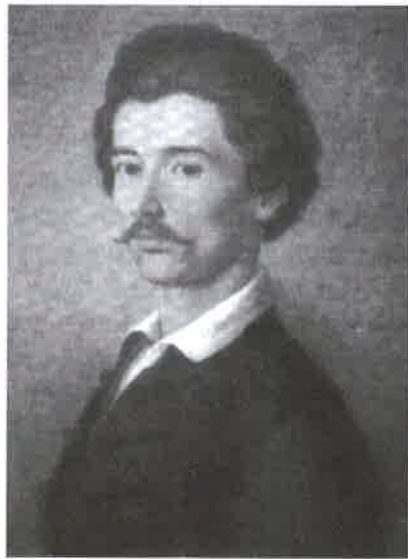
S ha majd, amint hiszem, a bortól
Hatalmas kedvem leszen:

Még verset is csinállok - Pesten
Eladhatom jó pénzen.

Úgy is történt.

Egerbe érve megállt a Líceum előtt. Megcsodálta a gyönyörű épületet, aztán tovább indult. Az érseki palota mellett egy pappal találkozott, akitől mindjárt meg is kérdezte, hogy merre lakik Pájer Antal. Szomorúan hallotta, hogy Pájer már nincs Egerben, néhány hónappal azelőtt Füzesabonyba küldte az érsek káplánnak. Annál nagyobb volt azonban az öröme, amikor megtudta, hogy Egerben él egy másik is-merőse és költőtársa, Tárkányi Béla, aki

⇒

Petőfi Sándor. Orlay Petrich Soma festménye

fiatalsága miatt felszenteléséig az érseki irodában dolgozik, és a szemináriumban lakik. Oda igyekezett tehát, hátha otthon találja. Kétszer is hiába kereste, nem sikerült vele találkoznia.

Tárkányi csak késő este ért haza vidéki útjáról. Petőfi levelét, amit az a portásnál hagyott, csak másnap reggel, miséje után kapta meg. Alig olvasta el - még hét óra sem volt - megérkezett Petőfi.

- Isten hozott költőtárs! Örülök hogy, megismerhetlek! - fogadta Tárkányi nagy örömmel. Azzal karonfogta az igénytelen külsejű, sáros csizmájú, kopott ruhájú költőt, s a szobájába vezette.

Petőfi megjelenésének híre csakhamar eljutott a kispapokhoz is. Alig lett vége a délelőtti tanulásnak, tömegesen tódultak Tárkányi szobájába. Mindnyájan látni, és hallani akarták Petőfit, akinek a verseit akkor már az egész ország ismerte és olvasta. A kispapok egy része azt hitte eddig, hogy a Petőfi-név csak álnév, mely alatt valamelyik nagy költő, talán épp Vörösmarty lappang. Mások a tüzes, bátorhangú Petőfi-versek szerzőjéül valami hatalmas, atléta-termetű daliát képzeltek, s meglepetésükre egy ütött-kopott, vándor mesterlegényhez hasonló szerény fiatalember állt előttük galléros, szürke köpönyegben, kurtarozdszínű pantallon nadrágban, elnyűtt csizmában. Sokan nem is nagyon hitték, hogy ő lenne Petőfi, de azért jó szívvel, sőt bizonyos diadallal vezették ebédlőjükbe aznap délben.

Egész ebéd alatt szótlan, zárkózott, majdnem rideg volt a költő. A barátságos, meleg hajlék, a kényelem, a jó étel-ital, s körülötte a sok jó barát azonban csakhamar felmelegítette az ő lelkét is. Tárkányi kérésére előszedte tarisznyájából kéziratait, arcán, szemén kigyúlt a lelkesedés, felszegte a fejét, s elszavalta a kispapoknak a *Végző*, majd a *Honfidal* című költeményét. A szavalat hatott, meggyőzte mind egyikeket, hogy csakugyan az igazi Petőfi áll előttük. Óriási tapsal köszönték meg a verseket, s kérték, ostromolták a költőt, szavaljon még nekik valamit. De megszólalt a csengő, tanulni hívta a kispapokat. Később Tárkányinak is indulnia kellett az érseki irodába. Petőfi magára maradt Tárkányi szobájában. Este vacsoránál megint együtt voltak. Kovalcsik József vicerektor megengedte, hogy a vendég tiszteletére bor kerüljön az asztalra. A bor láttára aztán felpattant Petőfi, s nagyszerűen utánozva a részeg embert, elmondta barátainak az *Ivás közben* című versét. Érdekes azonban, hogy a bor tüzének, s mámorának éneke nem kedvelte az italt. Nagyon keveset ivott. A bort épp oly kevésbé szerette, mint a semmittevést, hisz minden szabadidejét írással és idegen nyelvek tanulásával töltötte.

Három napig volt Petőfi a kispapok vendége. Az 1844. február 18, 19, 20-ára eső farsangi napokat töltötte az egri szeminárium barátságos vastag falai között. Együtt ebédelt és vacsorázott a kispapokkal,

akik valósággal körülrajongták a költőt. Ő pedig sorra elszavalta legújabb költeményeit és sok derűs, érdekes történetet mesélt el nekik változatos katona- és vándorszínész életéből. Nagy derűtséget keltett, amikor elmondta, hogy egyszer valami nem éppen előkelő lovagot kellett alakítania a színpadon, s neki már csak egy üres, ócska kardhüvely jutott. Ő azonban nem esett kétségbe, a botját taszította bele a kardhüvelybe, úgy jelent meg a közönség falrengető kacagása között a színen.

Az egyik kispap a költő obsitját nézegetve megkérdezte tőle, hogy hogyan lett Petrovicsból Petőfi-vé. Édesapám, aki engem mézárósnak szánt - mesélte nekik Petőfi - amikor megtudta, hogy színész lettem attól félt, hogy szégyent hozok a nevére, s ezért megtiltotta, hogy a Petrovics nevet viseljem. Ne féljen édesapám, nyugtattam meg, nem hozok szégyent a nevére, annál is inkább, mert már nem Petrovicsnak hívnak, hanem Petőfinek. Petrovicsból pedig úgy lettem Petőfi, hogy egy szerb ismerősöm magyarázgatta egyszer nekem, hogy Petrovics magyarul Péterfiát jelent. Kezdetben Péterfi-re, aztán Péteri-re gondoltam, végül is a Petőfi nevet találtam a legjobb hangzásúnak, s annál is maradtam.

Harmadnap Petőfi sokallni kezdte már a vendégeskedést. A kispapok marasztalták, de a költőnek nem volt maradása. Elhatározta, hogy másnap reggel tovább indul Pest felé. Az utolsó délután a kispapok az iskolában, Tárkányi pedig az érseki irodában volt. Ekkor fejezte be Petőfi a már előző nap megírt remek szép *Egri hangok*-at. Az iskola után hazasiető kispapoknak mindjárt fel is olvasta a friss verset:

*Földön hó, felhő az égen –
Hát hiszen csak hádd legyen!
Rajta nincsen mit csodálni,
Télen ez már így megyen.
Én ugyan nem is tudnám, hogy
Tél nagyon,
Ha ki nem pillantanék az
Ablakon.*

*Itt benn ülök a melegben,
Környékez sok jó barát,
Töltögetve poharamba
Egri bércek jó borát.
Jó barátok, jó borocska -
Kell-e más?
Kebleinkben a kedv egy-egy
Óriás.*

*Kedvemnek ha magja volna:
Elvetném a hó felett,
S ha kikelne: rózsaszedő
Koszorúzná a telet.
S hogy ha földobnám az égre
Szívemet,
Melegítsd a világot
Nap helyett! –*

Ennek a versnek a tiszteletdíja volt az az útiköltség, amit a kispapok gyűjtöttek össze Petőfi számára, aki másnap reggel megvigasztalódva, s teli sok-sok kedves emlékekkel csakugyan útnak is indult. Tárkányi a kispapok által fogadott szekéren egész a város határáig elkísérte, s átadta neki társai

gyűjtését, megcsókolták egymást, azután a költő egyedül folytatta útját Pest felé.

Néhány hét múlva levelet írt Pestről Tárkányinak, melyben elragadtatással emlékezett meg az egri szemináriumban töltött kedves napokról: „*Óh, Béla barátom - írta - be szép napok voltak, melyeket körötökben tölték, Istenemre, sohasem feledem!*”

Az egriek sem felejtették el. A kispapok büszkén mutogatják ma is azt az emléktáblát, mely a vendéglátó szoba ajtaja fölött hirdeti a legnagyobb magyar költő egri látogatását:

1823-1923.

Itt írta az egri kispapok baráti körében
PETŐFI SÁNDOR

Az „Egri hangok”-at

1844. év február hó 19 napján.

Tisztelt Asszonyom, Hölgyem!
Tisztelettel köszöntjük NŐNAP
alkalmából Füzesabony Város
Önkormányzatának
Képviselőtestülete és
Polgármesteri Hivatalának férfi
dolgozói nevében és kérjük
fogadja el meghívásunkat
2004. március 8-án (hétfőn),
17 órára a Városi Művelődési
Központ nagytermébe.
A meghívásunkat elfogadó
hölgyeket virággal és az egri
Gárdonyi Géza Színház
művészeinek műsorával
köszöntjük.

FÜZESABONYI HÍRADÓ

A város önkormányzatának tájékoztatója
Kiadásért felel: Dr. Zelei József jegyző
Nyomdai kivitelezés: Tompa Tamás, Füzesabony.